

Juhendmaterjal

Turvalise paikkonna
Safe Community
rahvusvahelise võrgustikuga liitumiseks

Haapsalu 2011

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL
Haapsalu Kolledž

Läinema – turvaline pesa

Algmaterjal:

International *Safe Communities Network* 2008-2009 a. dokumendid, pakutud paikkondadele/kogukondadele metoodilise abimaterjalina kasutamiseks märtsis 2010, *Safe Community* sertifitseerimiskoolitusel Suwonis, Lõuna-Koreas.

"Juhend taotlejatele, kes soovivad ühineda rahvusvahelise *Safe Community* võrgustikuga".

Diana Stark Ekman, *MPH, PhD*

Leif Svanström, *BA, MD, PhD*

WHO Collaborating Centre on Community Safety Promotion
Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden, November 2008

"Kuidas kirjutada avaldust saamaks WHO võrgustiku "*Safe Community*" liikmeks?"

Bo Henricson

September 2009

<http://www.phs.ki.se/csp/>

Tõlkis ja kohandas: **Aili Laasner**

Toimetas: **Triin Lepp**

Juhendmaterjali koostamist nõustas: **Hele Leek-Ambur**

Kujundusidee: **Janno Kriiska**, teostus: **Maris Korrol**

Juhendmaterjali tõlkimist toetas osaliselt Euroopa Sotsiaalfondi programm

"Tervislikke valikuid toetavad meetmed 2010-2011"

Väljaandja: TLÜ Haapsalu kolledž 2011

ISBN 978-9949-463-78-7

Eessõna

Safe Community – turvaline kodukoht, turvaline paikkond, turvaline kogukond – need on aastate jooksul kokku lepitud ja kasutatud terminid Eesti terviseedenduses.

Safe Community – see on üks kogukondliku arengu variant, ideelt kohalik, nt küla, valla, linna, maakonna tasandil. Sellises paikkonnas/kogukonnas on teadvustatud õnnetuste ja vigastuste ohud, võimalikud ohtude allikad, keskkonna riskitegurid ning seal tegeletakse teadlikult ja koordineeritult vigastuste (nii vigastushaigestumuse kui -surmade) arvukuse vähendamiseks.

Turvalisus ja turvatunne on meie inimestele väga vajalikud igapäevase elu alustõed. Kuid ka kogukonnas/paikkonnas on turvalisuse teadvustamine sama oluline kui üksikisikule.

Rahvusvahelise *Safe Community* liikumise ajalugu ulatub tagasi 1980ndatesse aastatesse. 1989. aastal tunnustati esimese *Safe Community*’na Rootsis Lidköping. Tänapäevaks on rahvusvahelise võrgustiku liikmeid üle 220, need asuvad kokku 28 riigis, maailma kõigil kontinentidel.

1989. aastal võeti Stockholmis vastu *Safe Community* manifest (*Manifesto for Safe Communities*), milles on öeldud, et „kõigil inimestel on võrdne õigus tervisele ja turvalisusele”. Just sellel väitel põhineb rahvusvahelise *Safe Community* võrgustiku missioon.

Käesolevas tõlkematerjalis on taaskord selgitatud *Safe Community* üldtunnustatud kriteeriume, mida peab paikkond/kogukond arvestama ja täitma, et taotleda rahvusvahelise *Safe Community* võrgustiku liikmestaatust, kuidas kirjutada avaldust sertifitseerimiskeskusele. Samuti on selgitatud, millised on nõuded oma liikmestaatuse hoidmiseks. Lisaks on kirjeldatud tegevusi, mis eelnevad paikkonna/kogukonna tunnustamisüritusele.

Eestis on 2011. aasta alguseks kaks rahvusvaheliselt tunnustatud turvalist kogukonda: Rapla maakond 2004. aastast ja Lääne maakond 2010. aastast.

Aili Laasner, MD, M.Phil
Safe Community Euroopa võrgustiku juhatuse liige

Võrgustikku kuulumisest

Lääne maakonnale on *Safe Community* võrgustikku kuulumine märgilise tähtsusega, suurendades maakonnas elavate inimeste turvalisust kuid olla samas ka maakonnana atraktiivne nii Eestis kui rahvusvahelisel tasandil.

Turvalise keskkonna loomisega (algselt seotud põhiliselt haiguste ja vigastuste ennetamisega) on Läänemaal tegeletud juba alates 1997. aastast. Täna koordineerib Läänemaal terviseenduse tegevust maakonna turvalisuse teemakoda.

Turvalisuse teemakoja võtmesõnaks on koostöö. Selleks on sõlmitud erinevate partnerite vahel „Vigastuste ennetamise ühislepe“ ja algatatud kaks programmi: kuriteoennetuslik koostööprogramm ja turvaline kogukond. Mõlema programmi raames rakendatakse mitmeid alaprojekte, et jõuda läbi erinevate tegevuste soovitud tulemuseni: et ükski laps ei saaks vigastuste tõttu surma, et meie inimesed ei hukkuks autoavariides, tuleõnnetustes, et noored ei tarvitaks narkootikume ja lausjoomine elanikkonna seas väheneks.

Kuuludes rahvusvahelisse võrgustikku oleme omandanud mitmeid häid praktikaid turvalisuse edendamiseks ja jaganud omi kogemusi teistele. Oleme õppinud uusi, praktilisi sekkumismeetmeid kuriteoennetuses ja kohandanud erinevaid koolitusprogramme vigastuste vältimiseks.

Turvalisuse edendamine on maakonna prioriteetvaldkond ja sellega tegelevad kõik omavalitsused, ettevõtted, asutused, sest soovime, et Läänemaa inimesed tunneksid, et neist hoolitakse ning et Läänemaa on parim paik maailmas.

Hele Leek-Ambur
Läänemaa Safe Community koordinaator

Rahvusvahelise Safe Community võrgustiku avaldus, kinnituse saamise ja tunnustamise protsessid

Selle dokumendi esimene osa visandab taotlejate järjestikused sammud, mida on vaja läbida, ühinemaks *Safe Community* rahvusvahelise võrgustikuga (mitteformaalne nimetus – *Safe Communities*). See dokument eeldab, et lugejatel on olemas põhiteadmised SC mudelist ja arusaam programmi indikaatoritest. Enne kui suundume võrgustikuga ühinemise spetsiifiliste detailide juurde, on tähtis põhijoontes märkida, kuidas me mõistame „*Safe Community*” protsessi arengut.

Me ei pea tunnustamist silmas kui allkirja andmist senitehtule ja praegustele saavutustele, vaid pigem kui vaheetappi paikkonnale/kogukonnale, et end testida ja tugevamaks saada pikaajalises püüdluses turvalise paikkonna arendamiseks. See on pigem maraton kui sprint! Kuus *Safe Community* indikaatorit on „turvalisuse tähised”. Need pole lõppeesmärgid, kuid näitavad tegutsemise õiget suunda.

Ei ole mõistlik soovitada paikkonnal/kogukonnal end ise nimetada „turvaliseks” peale 2 kuni 5 aastast programmi, mis järgneb *Safe Community* nimetuse saamisele. On väga oluline, et toimuvad protsessid ja meie keelekasutus ei samastuks

mõttega, et tunnustamine sertifitseerimise tulemusena on midagi sellist, mis vihjaks (olgugi, et kaudselt), et turvaline paikkond/kogukond on nüüd tunnustamise tulemusena imeväärusel kombel saanud „turvaliseks” ning et justkui enne seda oli paikkond „mitteturvaline”.

Me mõistame paikkonna/kogukonna turvalisust kui protsessi ning „*Safe Community*” nimetuse saamine on vaheetapp selles protsessis. Tunnustamine turvalise paikkonnana on pigem abi ja toetus paikkondadele/kogukondadele, et anda neile hea lähtepunkt, mitte et tunnustada neid selle eest, mida paikkond/kogukond on seni saavutanud.

Kui te kord juba olete tunnustatud „*Safe Community*’na”, on seal lisanõuded, mida teie paikkond/kogukond peab täitma/teostama, et oma liikmelisust säilitada. Teine osa sellest dokumendist toob ära need nõuded.

Me tervitame teie osalemist võrgustikus.

Leif Svanström, MD, PhD
Diana Stark Ekman, MPH, PhD

Lühendite selgitused

SC - *Safe Community (Community Safety Promotion)*

Turvaline paikkond/kogukond, paikkonna/kogukonna turvalisuse edendamine

WHO

Maaailma Terviseorganisatsioon (MTO)

SPIP - *Safety Promotion/Injury Prevention*

Turvalisuse edendamine/vigastuste ennetamine

CC - *Safe Community Certifying Centre*

Turvalise paikkonna/kogukonna sertifitseerimiskeskus

ASC - *Affiliate Safe Community Support Centre*

Ühendatud turvaliste paikkondade/kogukondade toetuskeskus

CCCSP - *WHO Collaborating Centre on Community Safety Promotion*

MTO koostöökeskus paikkonna/kogukonna turvalisuse edendamiseks

Safe Community võrgustik

Mis on turvaline paikkond/kogukond?

Safe Community mudel põhineb süstemaatilisel ja intersektoraalsel turvalisuse edendamisel. See annab paikkonna elanikele suurema turvalisuse tunde ja isegi vähendab paikkonna kulutusi mitmetes sektorites nagu haiglaravi, kindlustuse kulutused ja kaotused elule/eluaastatele.

Tunnustatud paikkonnad/kogukonnad on võrgustiku liikmed, neil on juurepääs praktilise töö ja uuringute/teadustöö allikatele nii rahvuslikes kui rahvusvahelistes võrgustikes. Veelgi enam, WHO paikkonna turvalisuse edendamise koostöökeskus (*WHO Collaborating Centre on Community*

Safety Promotion) on tuntud kui *logotype (logo)*, mida tunnustuse saanud kogukondades saab piiranguteta kasutada.

Vigastuste ennetamise programmis keskendutakse õnnestustest, vägivallast ja suitsiididest põhjustatud vigastustele. Kahtlemata on üldine tervisedenduslik tegevus nõ nurgakivi ja sageli ka oluline struktuur, mis soodustab/kergendab vigastuste ennetustööd. Sellegipoolest peab fookus olema suunatud õnnestustele ja vigastustele ning just see ongi oluline ka eelnimetatud avalduses, mida jälgitakse tunnustamisele eelneval (kontroll)külastusvisiidil (*Site Visit*).

Võrgustiku liikmeks saamise taotlemine

Tunnustamine on pideva/jätkuva protsessi algus, et jõuda (tõeliselt) turvalise paikkonnani. See on eelolevate saavutuste jadas üks vaheetappidest, tunnustus juba toimunud tegevuste eest ning arusaam teie tuleviku pühendumisest turvalise paikkonna/kogukonna eesmärgil.

Vastavalt sellele on SC rahvusvaheline võrgustik (oma sertifitseerimiskeskuste kaudu) kõige enam huvitatud just sellest, kuidas teie paikkond/kogukond toimib, et saada tõeliselt turvaliseks paikkonnaks/kogukonnaks, kust te olete tulnud, mida te olete saavutanud ja millised on teie tulevikuplaanid.

See dokument annab teile juhised, kust nähtub, mida hindavad teie sertifitseerimiskeskused, kui valmistute saamaks tunnustamist SC-na. Sellegipoolest on tegemist vaid juhistega: need iseenesest pole veel kõik ja piisavad, et tunnustust saavutada.

Iga paikkond/ kogukond alustab seda protsessi oma tugevuste ja nõrkustega. Me tahame näha tõendust selle kohta, et te olete oma paikkonna tugevustele, püüdes üle saada nõrkustest ja lõppkokkuvõttes kasutate kogu seda protsessi, et vähendada vigastuste arvu ja tõsta teie paikkonna/kogukonna turvalisuse taset. See pole sedavõrd küsimus teie paikkonna/kogukonna võrdlemisest teistega (nt SC kriteeriumide täitmise osas), vaid et kuivõrd te olete ise edasi liikunud oma paikkonna/kogukonna elu turvalisemaks muutes.

Tunnustatud rahvusvahelised turvalised paikkonnad on head näited. Sisendage meile lootust oma tugevustest ja näidake sedagi, kuidas olete aidanud teistel paikkondadel/kogukondadel jõuda tunnustamiseni ning kuidas olete jaganud oma olulisi kogemusi, mida olete õppinud oma paikkonna/kogukonna turvalisuse edendamisel koos võrgustiku teiste liikmetega.

Mida peate arvestama ja meeles pidama selle protsessi kestel

- Avaldus rahvusvahelise *Safe Community* võrgustiku liikmeks saamiseks on väga täpne protsess.
- Paikkonnal/kogukonnal juba peab olema teatud kogemus paikkonna turvalisuse ja vigastuste ennetamise tegevuste juhtimisel/koordineerimisel enne kui nad on sobilikud avalduse/taotluse esitamiseks, samuti peate tõendama jätkuvat koostööd ning jätkusuutlikkust.
- Paikkond/kogukond, milline on huvitatud SC võrgustikuga liitumisest, võib liikmelisuse taotlemise otsusele jõuda mitmel viisil: mõned paikkonnad/kogukonnad otsustavad koos töötada juba tunnustatud paikkondade/kogukondadega või SC ühenduste toetuskeskustega (ASC), millised pakuvad taotlejatele toetust kuni ajani, mil taotlus on ametlikult esitatud. Teised paikkonnad/kogukonnad töötavad rohkem iseseisvalt, või on kontaktis sertifitseerimiskeskusega.
- Kui paikkond/kogukond on kord oma taotlusega ühele poole saanud, kuigi, jah, ta on esitanud sertifitseerimiskeskusele (CC) nõutud dokumendid omal valikul, töötab CC paikkonnaga/kogukonnaga sellest hetkest edasi – vaatab läbi esitatud dokumendid, teeb külastusvisiidi (Site Visit) – kuni hetkeni, mil paikkond/kogukond tunnustatakse SC võrgustiku liikmena.
- Tunnustamisprotsessi osamakse määrab sertifitseerimiskeskus(CC) ning keskuste lõikes on see erinev.

SC mudel põhineb **kuuel indikaatoril**. Need indikaatorid kindlustavad, et SC tegevused on efektiivsed edendamaks teie paikkonna/kogukonna paremat elukvaliteeti. Neid indikaatoreid on kasutatud alates 2001 aastast, mil need asendati varasemalt kehtinud 12 indikaatoriga. Indikaatorite kasutamine nn teedekaardina aitab kindlustada, et ka rahvusvahelises mastaabis jagavad SC organisatsioonid samu eesmärke ning ka tegevusi.

Turvalisel paikkonnal on:

1. **Infrastruktuur**, mis põhineb koostööl ning mida juhib intersektoraalne töögrupp, mis vastutab turvalisuse edendamise eest paikkonnas
2. Pikaajalised, **jätkusuutlikud programmid**, mille tegevused on suunatud mõlemale sugupoolele, kõikidele eagruppidele, keskkondadele ja olukordadele
3. Programmid, mis on suunatud **kõrge riskiga gruppidele**, samuti **keskkondadele**; ka programmidele, mis püüavad edendada haavatavate gruppide turvalisust
4. Programmid, mis dokumenteerivad **vigastuste esinemissagedust** ning vigastuste **põhjust**
5. **Meetmed** programmide, protsesside ja muutuste efekti **hindamiseks**
6. Jätkuv **osalemine** rahvuslikus ja rahvusvahelises *Safe Community* võrgustikutöös

Ülevaade *Safe Community* rahvusvahelise võrgustikuga liitumise protsessist

Kui teie organisatsioon (paikkond/kogukond) täidab kriteeriumid, mis tulevad käsitlemisele selles dokumendis, siis olete valmis taotlema SC võrgustiku liikmelisust. See protsess koosneb reast sammudest, koostööst SC keskustega, mille jooksul teie paikkond näitab oma suutlikkust.

1. Avaldus

Paikkond/kogukond, mis püüdleb "*Safe Community*" nimetuse poole, peab oma taotluse esitama kirjalikult. Avaldus peab olema kirjutatud inglise keeles. Te peate kirjeldama, kuidas te töötate, mida te teete, miks te seda teete ja kelle jaoks te seda kõike teete.

- Kirjeldage paikkonna demograafilist struktuuri ja oma paikkonna riske (riskifaktoreid). Kirjeldage oma paikkonna ohtude nn. panoraami.
- Kirjeldage oma turvalisuse edendamise ja vigastuste ennetamise programmi, mis on koostatud kohalike

otsustajate ja huvigruppide (*stakeholders*) poolt. Programm peab kirjeldama struktuuri, töökorraldust ning organisatsiooni.

- Kirjeldage ambitsioone, eesmärke ja oma paikkonna/kogukonna tegevust mõnevõrra kõrgemal tasemel kui see muidu on tavaline teie maa või regiooni teistele paikkondadele/kogukondadele. (Teie paikkond/kogukond ei saa „*Safe Community*” tunnustust, kui te täidate vaid oma maa/riigi seadusandlikke akte!)
- Tooge näide ühest poliitilisest otsusest, vastuvõetuna kohaliku või regionaalse poliitilise võimu poolt, mis aitab kaasa jätkusuutlikule vigastuste ennetusalasele tegevusele.

Vaadake hiljuti tunnustatud paikkondade avalduste struktuuri, et saaksite parema ettekujutuse, kuidas oma avaldust kirjutada/vormistada. Te leiate tunnustatud paikkondade avaldused Karolinska Instituudi kodulehelt www.phs.ki.se/csp/safecom/default.htm

2. Leia õige koostööpartner ja saada neile oma “huvikiri” (A Letter of Interest)

Paikkond/kogukond, milline otsustab taotleda SC võrgustiku liikmelisust, pöördub SC partnerorganisatsiooni poole, milleks on CC (*Certifying Centre* – sertifitseermiskeskus) või ASC (*Affiliate Support Centre* – SC ühenduste toetuskeskus) ning esitab kirja, milles avaldab soovi võrgustikuga ühineda.

Esimene avaldus tuleb saata regionaalsele sertifitseermiskeskusele (*Regional Certifying Centre*). Euroopa piirkonna koordinaatori e-aadress on: bo.henricson@gmail.com ja koopia saata: moa.sundstrom@ki.se

Avaldus vaadatakse läbi Karolinska Instituudi sertifitseermiskeskuse mitmete ekspertide poolt ning kui see saab heakskiidu, lepatakse sertifitseermiskeskuse esindajaga kokku tunnustamise kuupäev.

3. CCCSP (*The Collaboration Centre on Community Safety Promotion*) on teavitatud

Kui linnapea (maavanema; omavalitsuse juhi) allkirjaga paikkonna/kogukonna soovikiri on jõudnud eelnimetatud partnerorganisatsiooni, on SC liikmelisust taotleva paikkonna/kogukonna avaldus võetud töösse.

Kui avaldus laekub CCCSP'le, avaldatakse paikkond/kogukond SC kodulehel potentsiaalsete liikmete nimekirjas.

Hetkest, kui paikkonna/kogukonna soovikiri on jõudnud partnerorganisatsiooni, hakkab aeg tiksuma. Tavaliselt kulub ca 12 kuud, et läbi käia ja lõpetada kogu taotlusprotsess, saada võrgustiku täieõiguslikuks liikmeks.

4. Raporti/aruande läbivaatamise protsess

CC (sertifitseerimiskeskus) annab teada/tunnistab, et on saanud taotleja poolt saadetud dokumendid. Seejärel saab alata nende läbivaatamine (*Peer Review Process*). CC-l on aega 6 nädalat dokumentide läbivaatamiseks, koostöös oma kaasvaatlejatega (*peer reviewers*). Määratud kuupäevaks saavad taotlejad neilt vastuseks kirjaliku raporti, milles väljendub, kas paikkond/kogukond on valmis külastusvisiidiks kohapeal (*Site Visit*) või on vaja enamat informatsiooni, et lõpetada esitatud dokumentide läbivaatamine. Tavaliselt antakse siis paikkonnale/kogukonnale aega 6 nädalat, et täiendavalt esitatud küsimustele vastata. Kui siis, pärast dokumentide teistkordset läbivaatamist, SC staatust taotlev paikkond/kogukond ja CC koostööpartner ikka pole veel jõudnud järeldusele, et paikkond on valmis SC nimetust saama, siis CCCSP toimib nn vahekohtunikuna.

Juhul, kui paikkonnal palutakse oma taotlus üle vaadata, peavad uued koopiad olema saadetud ka CC-le (sertifitseerimiskeskusele). Kui paikkond/kogukond pole selleks valmis, on tal kaks valikut: kas oma taotlus tühistada ja esitada see uuesti hiljem või edasi töötada ja koostöös CC-ga viia oma organisatsiooni tegevus (või avaldus) kooskõlla SC standarditega.

5. Külastusvisiit kohapeal (*Site Visit*)

WHO CCCSP esindajad külastavad paikkonda/kogukonda, et kohapeal veelkord läbi arutada esitatud avalduse üksikasjad.

Paikkonda külastavad isikud kohtuvad kohapeal intersektoraalse töögrupi esindajatega ning paikkonna võimukandjatega (poliitikutega) ning samuti peavad nad nägema ja arusaama kohapeal toimuvast (*jätkuvalt* toimuvast) tegevusest. Külalised soovivad kohtuda mõnede töögrupi liikmetega. Külalistele peaks antama võimalus suhelda ka paikkonna/kogukonna liikmetega, kes on paikkonna tegevustes osalenud või neist kasu saanud, samuti peaksid külalised nägema neid tegevusi igapäevaelu osana.

Site Visit'i meeskond kohtub taotluse esitanud paikkonna esindajatega enne kui nad ära sõidavad ning annavad tagasiside, kas nemad omakorda soovivad CC-l heaks kiita paikkonna/kogukonna taotlus või soovivad nad CC-l teie taotluse heakskiit edasi lükata.

Kui liikmelisuse taotluse heakskiit viibib, tulenevalt *Site Visit*'il nähtu/kogetu tulemustest, siis selle meeskonna liikmed kirjeldavad neid puudujääke, enne kui lahkuvad. Nad saavad ka raporti, kus nad kõike kirjeldavad veel üksikasjalisemalt, samuti visandavad soovitusi, mida paikkond/kogukond peaks tegema, et nende taotlus saaks aktsepti.

6. Tunnustamine (Designation)

Pärast paikkonna külastamist (*Site Visit*) otsustab WHO CCCSP selle tunnustamise *Safe Community*'na. Mõnikord on vaja veel töötada avalduse kallal, esitada täpsustusi, väga harva võib ette tulla ka vajadus korduva *Site Visit*'i järele. Kui kõik on korras (valmis!), teatab WHO CCCSP sellest paikkonnale.

Nüüd saab paikkond kavandada oma tunnustamise üritust. Sageli tehakse seda koos mingi konverentsiga. On oodatud, et külalised ka teistest paikkondadest sel tähtsal üritusel osaleksid.

“Tseremoonia” ajal allkirjastatakse leping paikkonna/kogukonna ja WHO CCCSP vahel, mis sisaldab/tähendab koostööd ja kohapealset turvalisuse edendamist. Kui leping on allkirjastatud, siis on paikkond/kogukond tunnustatud turvalise paikkonnana (*Safe Community*).

Tunnustamise tseremoonia toimub tavaliselt 6 kuu jooksul peale külastusvisiiti, arvestusega, et see on piisav aeg, et vastavalt soovitudele teha paikkonna/kogukonna raportis veel

muudatusi. Peale paikkonna/kogukonna tunnustamist saab viimane sõnumi CCCSP-lt; tervituskiri rahvusvahelisse võrgustikku kuulumise kohta tuleb Dr Leif Svanströmilt, CCCSP direktorilt. Lisaks, uutest liikmetest antakse teada *Safe Community* regulaarselt ilmuvas kuukirjas, samuti tunnustatakse uusi liikmeid järgneval *Safe Community* rahvusvahelisel konverentsil.

Kuulumine rahvusvahelisse võrgustikku on oluline samm paikkonna/kogukonna arengus, kuid meenutame, et paikkonna turvalisus on protsess ja tunnustamine *Safe Community*'na vaheetapp selles protsessis. Tunnustamine on eelkõige selleks, et aidata paikkonnal/kogukonnal saavutada soliidne algustähis, mitte niivõrd, et see oleks tunnustuseks selle eest, mida paikkond/kogukond on seni saavutanud. Võrgustiku praegused liikmed loodavad õppida teie kogemustest, ja jagada kogemusi. Tere tulemast!

7. Võrgustikuga liitumise kulud

Tunnustuse saamine ei ole tasuta. Teatud kulutused kaasnevad külastusvisiidiga (*Site Visit*), disaineerimise tseremooniaga lisanduvad administratiivkulud.

Euroopa sertifitseerimiskeskuse liitumiskulu on 900 EUR, mis sisaldab ka *Safe Community* tunnustusplaati (seinaplaati), mis tellitakse sertifitseerimiskeskuse poolt enne tunnustamise üritust.

- *Safe Community* lipu saab tellida sellest sertifitseerimiskeskusest, milline hindab teie kogukonna programmi.
- Suur *Safe Community* lipp (plagu): suuruses 240x150 cm: hind 35 EUR.
- Lualipp (50 cm lipuvarde jaoks) 24x15 cm: hind 12 EUR (hinnad võivad muutuda).

Logotype'i (logo) ja lippu (plagu) kasutatakse paikkonna/kogukonna tunnustamise (disaineerimise) üritustel ja *Safe Community* konverentsidel ja teistes turvalistes paikkondades (*Safe Community*'tes).

8. Mis juhtub paikkonnas/kogukonnas peale tunnustamist?

WHO CCCSP on omakorda andnud tunnustuse regionaalsetele sertifitseerimiskeskustele. Tulevikus need keskused monitoorivad ja aitavad juba tunnustatud paikkondi/kogukondi. Veelgi enam, nad töötavad käsikäes uurimiskeskustega ning teavitavad kohalikke võimukandjaid ning teemast huvitatud paikkondi/kogukondi.

Aja möödudes saab kõik vajalik informatsioon juba tunnustatud ja tunnustamisest huvitatud paikkondadest/kogukondadest üles pandud ka regionaalsetele kodulehekülgedele.

www.phs.ki.se/csp/who_certifying_centres_network_en.htm

9. Redesigneerimine, taas-tunnustamine (Redesignation)

Alates 2009 aastast peavad juba tunnustuse saanud paikkonnad/kogukonnad esitama aastaaruande. Aruanne esitatakse 01. veebruariks sellele sertifitseerimiskeskusele, mis algsest hindas teie avaldust. Muudatused tehakse ka kodulehel. Te leiate näidise aastaaruannete koostamiseks

www.phs.ki.se/csp/pdf/guidelines/annual_report_isc_090902.pdf

Tunnustamine peaks leidma taaskinnitamist 5 aasta möödu- des. Kui teie aastaaruanded aktsepteeritakse, siis peale lühi- avaldust teie paikkond/kogukond ka taas-tunnustatakse. Siis pole ka vajalik eelnev paikkonna külastus (*Site Visit*) ning sertifitseerimiskeskuse esindaja isegi ei pea tulema teie paikkonna taas-tunnustamise üritusele.

10. Kodulehe informatsioon (Web Information)

Kui paikkond/kogukond on tunnustatud *Safe Community*'na, avaldatakse vastav informatsioon WHO CCCSP kodulehel, nii et kõik saavad lugeda sellest kui heast näitest ning järgida seda. See kodulehe teave peaks olema paikkonna koguavalduse lühiversioon ning te saate rohkemat infot paikkonna kohta lugeda eeltoodud kodulehe aadressil.

Lühikokkuvõtte kodulehele

PAIKKONNA NIMI / Foto

Maa (riik)

Elanike arv (paikkonna/kogukonna elanike arv)

Mis aastal alustati programmiga?

Rahvusvahelise Safe Community võrgustiku liige / mis aastast?

Info aadress programmi kohta kodulehel: ei/jah. Kus?

TÄIELIKU TEKSTIGA TAOTLUS ON LEIDA:

<http://www. ...>

TÄIENDAVA INFORMATSIOONI SAAMISEKS KONTAKTEERUGE:

Nimi:

Institutsioon:

Aadress:

Postiindeks:

Telefoninumber (lisada ka riigi kood):

E-mail:

Kodulehe aadress informatsiooni saamiseks (kas institutsiooni või kogu paikkonna kohta): Ei ole / Jah / Kus?

Järgnev informatsioon peaks olema lühike, kuna täielik taotlus/raport pannakse kodulebele üles. Ära märkida just turvalisuse edendamisele suunatud tegevused, mis tulenevad õnnetustest, on nendega seotud, samuti vägivalda ennetavate tegevused (sihilikud, ettekatsetud vigastused) ja enesetappude ennetus (ennast kahjustavad vigastused).

NB! Tervisedenduslikud tegevused ei ole rahvusvahelise Safe Community programmi osa.

Programm katab järgmisi turvalisuse edendamise tegevusi:

EAGRUPID

<i>Lapsed</i> 0–14 aastat	<i>Noored</i> 15–24 aastat	<i>Täiskasvanud</i> 25–64 aastat	<i>Eakad 65 aastat ja vanemad</i>
------------------------------	-------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

JÄRGMISTES KESKKONDADES:

Kodu Liiklus Töö Kool Sport Vaba aeg Looduskatastroof*

*looduskatastroofi tagajärjed (inimvigastused). Nt tsunami hoiatussüsteem, maavärinakindlad majad. Muud. Mis nimelt?

VÄGIVALLA ENNETAMINE (TAHTLIKUD VIGASTUSED):

SUTSIIDIDE ENNETAMINE

(ENNAST KAHJUSTAVAD VIGASTUSED):

PROGRAMMID, MIS SUUNATUD „KÕRGE RISKIGA GRUPPIDELE“:

VIGASTUSTE REGISTREERIMINE (JÄRELEVALVE SÜSTEEM):KUS?

Arv aasta kohta: Rahvastiku suurus: Millal registreerimisega alustatud?

PUBLIKATSIOONID: (TEADUSLIKUD), (TOODETUD INFOMATERJAL, VOLDIKUD):

MEESKOND: JUHI/JUHTIDE FOTO

Liikmete arv:

Erialaselt tööl/ tegevuses: osalise ajaga või täistööajaga:

Alalisel tööl:

Ajutisel tööl:

Organisatsiooni nimetus:

Spetsiaalne multisektoraalne juhtigrupp:

Üldine rahvatervise/tervisedenduse töögrupp:

RAHVUSVAHELISED KOHUSTUMUSED/PANU- STAMISED:

Paikkondade külastused/visiidid:

Osalemine Safe Community konverentsidel: Kus?

Safe Community konverentside korraldamine: Millal?

„Travelling Seminars“ korraldamine:

Muud, mis nimelt?...

Teksti sisse lüki fotod JPEG formaadis.

NB! Maksimaalselt 100 KB ja mitte suurem kui 400x400 pikslit

- 1. Paikkond/kogukond*
- 2. Turvalist keskkonda iseloomustav tüüpiline pilt*
- 3. Juht/juhid*

*Taotlus saata e-mailiga Word file 'ina kinnituskeskusele,
milline annab hinnangu teie programmile.
www.phs.ki.se/csp/who_certifying_centres_network_en.htm*

Safe Community indikaatorid

Alates 2009 aasta jaanuarist peavad SC võrgustiku liikmeks pürgijad näitama vähemalt minimaalset hulka tegevusi iga indikaatori kohta. Juhendi järgnev osa kirjeldab, kuidas SC taotleja peaks aru saama neist 6 indikaatorist ja nendele vastavaid tegevusi kirjeldama.

Indikaator 1

“*Infrastruktuur, mis põhineb koostööl ning mida juhib intersektoraalne töögrupp, mis vastutab turvalisuse edendamise eest paikkonnas.*”

Minimaalsed kriteeriumid 1. indikaatori jaoks:

A. Intersektoraalne töögrupp (Reference Groups)

SC võrgustikuga ühineda soovijad peavad näitama, et SC programmi raames on neil olemas esindatus paikkonna/kogukonna erinevatest sektoritest. Intersektoraalne töögrupp (samuti nimetatud kui juhatas, juhtiv organ või nõukogu, juhtkomitee, juhtiv grupp, paikkonna/kogukonna partnerid) peab kindlustama, et paikkonna/kogukonna

programm oleks jätkusuutlik ning et sellel organisatsioonil oleks positiivne mõju paikkonna/kogukonna turvalisuse edendamise ja vigastuste ennetamise tegevustele ja otsustele/kohalikule poliitikale.

Me mõistame, et mõnedes paikkondades/kogukondades pole töö mõttes juhtivaks jõuks mitte valitud ametnikud ega kohalikud omavalitsused. Siiski, oleksid kohaliku võimu esindajad olulised, et kindlustada kohaliku poliitilise võimu toetus turvalisuse edendamise programmidele.

Intersektoraalne grupp peab otsima liikmeid/esindajaid kogu paikkonnast, omavalitsusest ja valitsuse organisatsioonidest, kellel on kindel/põhjendatud huvi paikkonna/kogukonna turvalisuse vastu.

Tavaliselt on intersektoraalse grupi esindajad järgmistest huvigruppidest:

1. Poliitiline üksus, mis vastutab kohaliku omavalitsuse tegevuse eest, näiteks – paljudes maades – on see olnud linnapea (ka maavanem, vallavanem).
2. Valitsuse organisatsioonid, mis vastutavad üldise/avaliku turvalisuse eest paikkonnas/kogukonnas (n politsei).
3. Kohalik tervishoiusüsteem, kus peamiselt tegeldakse õnnetuste/saadud vigastustega (tagajärgedega), seega, kindlasti peaks töögrupis olema haigla esindaja või paikkonna rahvatervise üksuse spetsialist. (Paljudes

kohtades on rohkem kui üks haigla, mis pakub tervishoiuteenust antud paikkonnale/kogukonnale: taotlejad peavad tõendama, et turvalisuse edendamises nad on koostöös enamuse paikkonna haiglatega.)

4. Kohalik päästeamet ja/või tuletõrjeteenistus.
5. Kohalik liiklusohutusteenistus.

Teised sektorid, mis võiksid intersektoraalses töögrupis esindatud olla:

6. Koostööpartnerid eraettevõtlusest
7. Spordi- ja vabaaja veetmise ühingud/seltsingud
8. Tava- ja erakoolide esindajad ja teised haridusala koostööpartnerid, kes saavad pakkuda väärtuslikku abi programmi ideede levitamisel (sh ka veel koolilõpetanute ühingud)
9. Eakate assotsiatsioonid/ühingud/seltsingud
10. Punase Risti või sellega võrdväärse organisatsiooni esindaja
11. Paikkonna/kogukonna tasandi koostöö partnerid, kelle mureks on tahtlike vigastuste ennetamine (naiste varjupaigad, naabrivalve)
12. Mitmesuguseid teenuseid pakkuvad organisatsioonid/klubid

Paikkonda defineeritakse mitmel viisil: mõnikord geograafilise piirkonna järgi, mõnikord määratletakse poliitiliselt. Mõnikord ühendavad paikkonnad/kogukonnad inimesi ühiste huvide järgi, mõnikord on aluseks ühine/jagatud ajalugu. Kui eelpool loetletud valdkonnad pole asjakohased teie paikkonnale/kogukonnale, on vaja siiski näidata, et üritate kaasata kõiki inimesi ja organisatsioone, kes saavad teile abiks olla.

B. Töögrupid

Teine väga oluline *Safe Community* organisatsiooni programmi tunnus on töögruppide olemasolu, kes teevad teie paikkonnas/kogukonnas seda nõu tegelikku tööd. Töögrupid põhinevad intersektoraalsel koostööl. (Kahtlemata on organisatsiooniline erinevus suur, olenevalt sellest, kas paikkonnas/kogukonnas on 5000 või 500 000 elanikku.)

Sellised töögrupid tegutsevad turvalisuse edendamise ja vigastuste ennetamise spetsiifilistes valdkondades. Mõned neist võivad välja kasvada juba olemasolevatest gruppidest ja struktuuridest, kuid nad peavad teadma oma rolli partnerina suuremas koosluses kui vaid nende oma sektor/töövaldkond. Paljudes varasemalt *Safe Community* tunnustuse saanud paikkondades/kogukondades ja suurema elanike arvuga paikkondades on vähemalt 6 erinevat töögruppi.

Näited kõige rohkem kaasatud valdkondade töögruppidest:

1. Liiklusohutus
2. Koduturvalisus
3. Töökoha turvalisus
4. Spordi (-rajaliste, -tegevuste) turvalisus
5. Avalike kohtade turvalisus
6. Laste turvalisus
7. Eakate turvalisus
8. Kriminaalsuse ja vägivalda ennetamine
9. Enesetappude ennetamine
10. Vigastuste jälgimise süsteem (statistika ja põhjused)

Mis juhtub siis, kui mõned neist valdkondadest pole leidnud kajastust teie programmis?

Me teame, et olulisem töögruppide arvust on fakt, et kaasatud sektorite või valdkondade tegevused annavad efektiivse tulemuse riskigruppide turvalisuse edendamises ning vigastuste ennetamises. Kui teil pole suurt hulka töögrupe, on see arusaadav, tulenevalt ka teie paikkonna/kogukonna elanike arvust. Teie avaldusest peaks selgelt välja tulema, kuidas teie töögruppide tegevus on suunatud paikkonna/kogukonna riskidele.

Enamikes paikkondades/kogukondades on selliseid tõrk-said/vastuolevaid partnereid, keda on, vaatamata suurele jõupingutusele, raske või isegi võimatu kaasata. Seda ei peaks tõlgendada oma programmi puudusena. Kui mingi valdkond ei soovi protsessiga liituda, peab töögrupp nendeta edasi minema, lootes, et nad liituvad hiljem.

Kuidas dokumenteerida oma tegevusi ja saavutusi 1. indikaatori valguses?

Teie taotlus sisaldab palju kirjeldusi nii teie intersektoraalse töögrupi kui spetsiifiliste töögruppide tegevustest; kes on mingi grupi liige ning milliseid valdkondi nad esindavad; kuidas erinevad grupid töötavad, samuti nende kaugeesmärke; milliseid edukaid programme on teie organisatsioon toetanud/sponsoreerinud.

Indikaator 2

“Pikaajalised jätkusuutlikud programmid, mille tegevused on suunatud mõlemale sugupoolele, kõikidele eagruppidele, keskkondadele ja olukordadele.

Minimaalsed kriteeriumid 2. indikaatori jaoks

SC võrgustiku liikmeks pürgivad taotlejad peavad täitma 2.indikaatori tingimused ja suunama tegevused turvalisuse edendamiseks nii meestele kui naistele, lastele, noorukitele, täiskasvanud elanikkonnale, eakate populatsioonile. Kirjeldage, kuidas te kindlustate jätkusuutliku tegevuse.

Tulemuslike programmide näited sisaldavad:

1. Liikluse (transpordi) turvalisust
2. Kodu ja vabaaja turvalisust. Vähemalt üks tegevuste liik peab olema suunatud kukkumiste ennetamisele riskigruppides, eriti aga, eakate hulgas
3. Laste turvalisust
4. Eakate turvalisust
5. Töö (töökoha) turvalisust
6. Ettekavatsetud vigastuste ennetamist
7. Enesetappude ennetamist
8. Valmisolekut (sh loodus-) katastroofideks ning nendele adekvaatset reageerimist

Safe Community organisatsioonid peavad arvestama väga erinevate tegevustega, mis suunatud turvalisuse edendamisele ning vigastuste ennetamisele.

SC liikmelisuse taotlejad peavad igati arendama tegevusi, samuti osalema neis paikkonna/kogukonna tegevustes, mis suunatud vigastuste välispõhjuste ja diagnooside selgitamisele.

Kuidas dokumenteerida oma tegevusi ja saavutusi 2. indikaatori valguses?

Teie taotlus sisaldab kirjeldusi programmi kohta, võimalusel samuti teavet evalvatsiooni kohta läbiviidud/toimunud tegevuste osas.

Indikaator 3

“ *Programmide, mis on suunatud kõrge riskiga gruppidele, samuti keskkondadele; ka programmidele, mis püüavad edendada haavatavate gruppide turvalisust.*

Minimaalsed kriteeriumid 3. indikaatori jaoks

Safe Community organisatsioonid kavandavad ja viivad ellu neid tegevusi, mis edendavad turvalisust ning ennetavad vigastusi nende paikkondade/kogukondade kõige haavatavamate (nõrgemate) gruppide seas. Eriti püütakse pakkuda teenuseid keskmisest suurema vigastuste riskiga gruppidele, võrreldes paikkonna/kogukonna keskmiste näitajatega.

Kõrge riskiga elanike grupid on:

- põliselanikud
- madala sissetulekuga elanike grupid
- vähemuste grupid paikkonnas/kogukonnas (sh töökohtades)
- need, kel on suurem risk tahtlikeks vigastusteks, sh kriminaalsete aktide ohvrid ja end varemalt ise vigastanud isikud

- teismelised ning noored täiskasvanud
- eakad
- lapsed
- naised
- vaimsete haigustega isikud, arenguhäirete või teiste puuetega isikud
- aktiivselt spordiga ning teised vabaaja aktiivse veetmisega tegelejad
- kodutud
- inimesed, kel on risk vigastusteks tingituna loodus-katastroofidest
- inimesed, kes elavad või töötavad kõrge riskiga (füüsilises) keskkonnas (nt maanteede vahetus läheduses, teede ristumiskohtades; piirkondades, kus on vägagi tõenäolised veekatastroofid jne)

Kuidas dokumenteerida oma tegevusi ja saavutusi 3. indikaatori valguses?

SC liikmelisust taotlejad peavad kirjeldama oma paikkonna/kogukonna kõrge-riski-gruppe, kasutama selleks olemasolevat vigastuste statistilist andmebaasi või teisi võimalusi. Samuti peate esitama lühikirjeldused neist programmidest ja tegevustest, mis edendavad teie paikkonnas/kogukonnas turvalisust ning ennetavad vigastusi just kõrgesse riski kuuluvas elanike populatsioonis.

Indikaator 4

“ Programmid, mis dokumenteerivad vigastuste esinemissagedust ning vigastuste põhjusi

Kohalikud andmed vigastuste kohta on hädavajalikud tulemusliku ennetustöö jaoks. Vigastuste registreerimisega saavad tegeleda haiglad, tervisekeskused, ka hambaarstid, koolid, eakate ühingud/seltsid, politsei.

Kuna *Safe Community* põhiolemus on seal toimuvad tegevused, siis vigastuste arvu vähenemine (ja selle jälgimine) nõuab, et paikkonna/kogukonna igal liikmel oleks juurdepääs andmetele, mis dokumenteerivad vigastuste arvu selles paikkonnas. Vigastusi saab kategoriseerida selle järgi, mis on juhtunud (luumurrud, ajuvigastused jne) või – välispõhjuste järgi (kukkumised, tahtlikud vigastused, vägivald jne).

Alates jaanuarist 2009 on WHO (MTO) soovitatud klassifitseerimissüsteem vigastuste välispõhjuste järgi (vt www.rivm.nl/who-fic/ICECIeng.htm).

Vastutus korrektse vigastuste registreerimise andmebaasi olemasolu eest lasub valitsusel. Kui seda vastutust pole veel teadvustatud, siis on ülioluline *Safe Community*’l teha lobbytööd, et vajalik registreerimise- ja andmebaas saaks loodud.

Minimaalsed kriteeriumid 4. indikaatori jaoks

SC liikmestaatuse taotlejatel ei eeldata spetsiaalset, täistööajaga töötavat andmete analüüsi töögruppi. Sellegipoolest on nõutav, minimaalselt, et oleks:

1. Vigastuste jälgimissüsteem, regulaarselt toimuvad ülevaated. Kui sellise ülevaate saamine pole iga-aastaselt võimalik, palun märkige oma taotluses ja kirjeldage, millistest allikatest pärinevad teie andmed ja kui sageli olete suutelised andmeid üle vaatama/uuendama. Kui pole võimalik hankida piisavalt informatsiooni, siis kasutatakse teabe saamiseks/lisamiseks sageli ka leibkondade uuringuid.
2. Kasutage andmeid prioriteetide reastamiseks oma arengukavades ja tegevusplaanides, et tegeleda paikkonnas/kogukonnas kõige sagedamini toimuvate õnnetuste/vigastuste ennetamisega.
3. Soovitame teha koostööd kas isiku või organisatsiooniga, kes suudab pakkuda SC staatust taotlevale kogukonnale epidemioloogilist analüüsi juhtunud vigastustest ülevaate/läbilõike saamiseks.

Üks kulutulusamaid meetodeid andmete saamiseks on leibkondade küsitlused/uuringud. Ühe sellise uuringu tulemuste alusel saab määratleda tegevusprioriteedid pikaks ajaks. Üsnagi piisav andmete kogumiseks on küsida viimasel kahel nädalal toimunud õnnetuste/vigastuste kohta – nende põhjuste ja toimumise koha kohta. Andmed vigastuste tõttu haiglas viibitud aja kohta (nt viimase aasta jooksul) on tänuväärne lisainfo analüüsi tegemisel.

Kuidas dokumenteerida oma tegevusi ja saavutusi 4. indikaatori valguses?

Kirjeldage teie poolt kasutatavat andmesüsteemi, mis on abiks oma võrgustiku programmide ja tegevuste arendamisel. Kirjeldage, kuidas te kogute, töötlete, levitate andmeid ja esitlete oma teadmist, mis on oluline paikkonna turvalisuse edendamiseks ja vigastuste ennetamiseks. Kirjeldage, kuidas te dokumenteerite ja kasutate teadmisi vigastuste põhjuste kohta, riskigruppide kohta, riski-keskkondade kohta ja aja perioodi jooksul toimunud muutuste (progressi!) kohta.

Indikaator 5

“ Meetmed programmi, protsesside ja muutuste efekti hindamiseks

Programmi evalvatsioon (hindamine) võimaldab SC liikmetel mõõta oma tegevuste mõju paikkonnas/kogukonnas. Hea evalvatsioon algab heast planeerimisest. Kui panete paika selged ja mõõdetavad kaugemad ja lähemad eesmärgid, on oluliselt kergem mõõta, kas olete need saavutanud või mitte.

Minimaalsed kriteeriumid 5. indikaatori jaoks

SC organisatsioonid vajavad mõõdetavaid eesmäärke, mis aitavad neil juhtida oma tegevusi. Ka tegevustel endil peaksid olema spetsiifilised eesmärgid, mida samuti peaks saama mõõta. Organisatsioonid saavad hankida tegevuste-eelset ja -järgset infot, näiteks käitumuslike muutuste kohta. Organisatsioonid peaksid mõõtma, kui paljud inimesed teatud üritustel/tegevustes osalevad või sellest kasu saavad ning nad peaksid olema suutelised mõõtma ka oma programmide mõju paikkonna/kogukonna turvalisuse olukorrale üldiselt.

SC nimetust taotlejate jaoks tähendavad minimaalsed kriteeriumid järgmist:

- arendada välja ja jätkuvalt silmas pidada programmi eesmärke, et vähendada vigastuste arvu ja edendada paikkonna/kogukonna turvalisust
- arendada välja ja järjepidevalt arvestada konkreetsete turvalisuse edendamiseks ja vigastuste ennetamiseks kavandatud tegevuste eesmärke, ning läbimõeldult ka korralikult mõõta nende tegevuste mõju

Koostöö isiku või organisatsiooniga, kes saab pakkuda SC –le evalvatsioonialast toetust, on väga soovitatav – sageli on selleks kaasatud lähedal asuvad ülikoolid või kolledžid.

Kuidas dokumenteerida oma tegevusi ja saavutusi 5. indikaatori valguses?

Lisage oma taotlusele koopiad evalvatsiooni aruannetest, mis teie organisatsioonis on läbi viidud. Loetlege paikkonna/kogukonna koostööpartnerid, kes on abiks olnud evalvatsioonistrateegiate määratlemisel ja/või evalvatsiooni (hindamise) andmete analüüsimisel.

Indikaator 6

“ Jätkuv osalemine rahvuslikus ja rahvusvahelises Safe Community võrgustikutöös

Meie võrgustik on rahvusvaheline. Turvalised paikkonnad/turvalised kogukonnad peaksid pakkuma tõendust, et koostöö toimib läbi võrgustiku üleüldiselt. See toimub pideva osalemise kaudu võrgustiku suurematel üritustel tegevustes.

Osalemine rahvusvahelise võrgustiku arendamises ei tähenda vaid esindajate saatmist rahvusvahelistele kohtumistele, konverentsidele, aga ka osalemist muudes koostöövormides nagu elektrooniline suhtlemine, artiklite avaldamine rahvusvahelises meedias; võttes vastu külalisi teistest *Safe Community*'test ning töötades koos teiste SC liikmelisust taotlevate paikkondade/kogukondadega, sh väljaspool oma maa piire, et jagada programmi ideid ja põhimõtteid.

Minimaalsed kriteeriumid 6. indikaatori jaoks

SC võrgustiku liikmelisust taotlejalt oodatakse, et oleks osalenud vähemalt ühel rahvuslikul või suuremal regionaalsel *Safe Community* üritusel või turvalisuse edendamise ja vigastuste ennetamisega seotud koolitusel. Soovitavad oleksid turvalisuse teemalised üritused (ka rahvusvahelise osalusega) enne kui paikkond/kogukond on jõudnud tasemele, et ühineda võrgustikuga. Regionaalne üritus tähendab, et on osalejaid paikkonnaga/kogukonnaga samalt kontinendilt – nagu see on defineeritud WHO ja ÜRO poolt:

Sellised ettevõtmised/ üritused on:

- kohalikud või regionaalsed SC-teemalised konverentsid ja/või
- turvalisuse edendamise/vigastuste ennetamisega seotud üritused, mis korraldatud koostöös partnerorganisatsiooniga väljaspool oma riigi piire.

Rahvusvaheline osalemine peab olema taotleja programmi osa kas enne tunnustamise üritust või selle ajal. Samuti peavad taotlejad saatma oma esindajad vähemalt ühele rahvusvahelisele SC üritusele kolme aasta jooksul alates ajast, mil paikkonnast/kogukonnast sai rahvusvahelise SC võrgustiku liige.

See funktsioon peaks hõlmama ühte üritust, mil osapooled ületavad nõ. oma rahvuslikke (riigi)piire. Lisaks, kord kümne aasta jooksul peaksid SC liikmed võtma osa väljaspool oma maa piire toimuvast SC konverentsist. SC rahvusvahelised konverentsid toimuvad iga-aastaselt.

Kõik SC võrgustiku liikmed on teretulnud korraldama üht rahvusvahelist konverentsi või seminari. Samuti võiksid taotlejad arvestada „*Travelling seminar*’i „ (reisiseminari) võõrustamisega, mis võiks omakorda olla seotud mõne konverentsi või muu suurema üritusega; pakkumised iga-aastasteks konverentside korraldamiseks tehakse „*Safe Community Newsletter*” (SC ajalehe) kaudu. Taotlejad peavad võtma ühendust CCCSP-ga, kui tahavad korraldada konverentsi või „*Travelling Seminar*’i” koordineerimise või toetuse saamise eesmärgil; ning loa saamiseks kasutama ka SC logo (informatsioon www.phs.ki.se/csp/who_conferences_en.htm).

Kuidas dokumenteerida oma tegevusi ja saavutusi 6. indikaatori valguses?

Taotluses kirjeldage lühidalt, kuidas osalete rahvusvahelise võrgustiku töös. Millistel kohtumistel või üritustel olete osalenud? Kes osales? Millised olid nende kohtumiste tulemused?

Juhised, kuidas püsivalt hoida oma paikkonda/kogukonda *Safe Community* rahvusvahelise võrgustiku liikmena

Meie võrgustiku suurenemine on tinginud teatud reorganisatsioonilised muudatused. Kuigi enamus muudatusi puudutab SC võrgustiku uusi liikmeid, on SC sertifitseerimiskeskuste, SC ühenduste toetuskeskuste (Affiliate Support Centres) ja SC kohalike programmide esindajatest koosnev juhtgrupp lisandanud järgmised juhised ka võrgustiku praegustele liikmetele.

1. Iga-aastased aruanded

Alates 2009-st peavad paikkonnad/kogukonnad esitama lihtsa, vaid 1-2 leheküljelise aastaraporti CCCSP kodulehele ning, kui kohaldatav, siis koopia ka sellele sertifitseerimiskeskusele, mis töötab koos paikkonnaga viimase taas-tunnustamise protsessis.

Samuti peavad paikkonnad/kogukonnad uuendama oma kodulehti, mis asuvad CCCSP serveris Karolinska Instituudis, vastavalt oma kogukonna uutele aasta-andmetele.

2. Iga 5 aasta möödudes – taastunnustamine (Redesignation)

Need paikkonnad/kogukonnad, millised esitavad oma iga-aastased aruanded, on arvestatud 5-aastasest perioodis võrgustiku püsivate liikmetena. Paikkonnad/kogukonnad, millised regulaarselt iga-aastaselt aruannet ei esita, peavad esitama avalduse võrgustikku taas-astumiseks (st peale 5 aasta möödumist nende esimesest liitumisest SC võrgustikuga).

Viie aasta möödudes peale teie organisatsiooni esimesest tunnustamisest SC-na, olete palutud osalema nn review (taasläbivaatamise) protsessis, mis annab teile „taas-tunnustuse“ staatuse.

3. Raporti/aruande ülevaatamine sertifitseerimiskeskuse (CC) poolt

Paikkonnad/kogukonnad ise valivad sertifitseerimiskeskuse, millega siis koos läbi viia 5-aasta aruande läbivaatamine. CC *review*-meeskond teostab raporti läbivaatamise ja paikkonna külastusvisiidi (*Site Visit*). CC saadab avalduse/taotluse esitanud paikkonnale oma soovitud kahe kuu jooksul. Koostöös CC ja paikkonnaga pannakse paika taas-tunnustamise ja vastava ürituse kuupäev.

Paikkonna/kogukonna SC-na taas-tunnustamise kuupäev ja uuendatud raport avaldatakse kodulehel 2 nädala jooksul peale selle vastuvõtmist CC poolt. Paikkonna taas-tunnustamise (redesignatsiooni) uudis avaldatakse artiklina „SC News”'is, seda nimetatakse konverentsidel ning Dr Svanströmi poolt saadetud kirjas.

Kui paikkond/kogukond soovib taas-tunnustamist lühema ajaperioodi möödudes, või vastupidi, soovib ajalist pikendust, nt et ühendada SC taas-tunnustamise tseremoonia paikkonna mõne teise üritusega (nt paikkonna iga-aastane sünnipäev!), siis *Site Visit*-meeskond ütleb avaldajatele, et viimased esitaksid kirjaliku tõenduse põhjuste kohta, või on siiski vajalik teine (kordus) külastusvisiit (*Site Visit*).

Tavaliselt, 6-nädalased ajalised nihked ühes või teises suunas on aktsepteeritavad, ilma et üks või teine pool midagi selles protsessis kaotaks. CCCSP lahendab võimalikud arusaamatused.